

Lisa 1. Kagu-Eesti tegevuskava 2015-2020 rakendusplaan.

Jrk nr	Eesmärk/Tegevus	Vastutaja(d)/ Eestvedajad	Osalejad	Eeldatav maksumus (eurot)	Seos muude arengukavadega/märkused	Elluviimise aeg
1.	Ettevõtluse ja tööhõive areng. Konkurentsivõime suurendamine ja töökohtade loomine					
1.1.1	Jätkatakse tööstusparkide rajamist ja olemasolevate edasiarendamist sobivates kohtades Võrus, Vastseliinas, Rõuges, Antslas, Valgas, Põlvas, Tõrvas jm. Parandatakse teenuste ja toodete kättesaadavust, sh kergliiklusteede rajamise ja ühtse võrgustiku loomisega.	KOVid	Maavalitsused, SiM	2-5 milj eurot (sõltub esitatavatest projektidest ja neile toetusmeetmetest eraldatavast toetusest)	Maakondade arengukavad. Üks võimalikke rahastusallikaid on SiM piirkondade konkurentsivõime tugevdamise meede (ERF), mis töötatakse välja ERAS 2014-2020 alusel. Meetmest rahastuse taotlemise eelduseks on projekti nimetamine maakonna arengukaval tuginevasse piirkonna konkurentsivõime tugevdamise tegevuskavva.	2015-20
1.1.2	Luuakse Võrumaa tööstusparkide sihtasutus Ida-Virumaa analoogse sihtasutuse eeskujul.	Võru Maavalitsus	MKM, KOVid; SiM	400 000	Võru maakonna arengukava. Kulu arvestatud perioodi kogukuluna	2015
1.2.1	Viiakse läbi erinevaid tegevusi piirkonnas kutsehariduse andmise vastavuseks reaalselele tööhõive prognoosidele ja koolitusvajadusele.	Kutseõppeasutused	HTM, MKM, SiM		Üheks aluseks MKM koostatud tööjõuvajaduse prognoos aastani 2020, uuring „Täiskasvanuhariduse prioriteetsed sihtrühmad maakonniti“ (Statistikaamet, 2014)	2016
1.3.1	Valgamaa kutseõppekeskuses toetatakse piiriülest ja rahvusvahelist kutseõpet	HTM	Valgamaa Kutseõppekeskus, Valga linnavalitsus	Sisaldub riiklikus koolitustellimuses	Riiklik koolitustellimus	2015-20
1.3.2	Tugevdatakse koostööd piirkonna toimijatega. Koolitustellimuse täpsustamisel arvestatakse piirkondlike vajaduste ja nõudlusega.	HTM	Maavalitsused, KOV liidud, koolid	Sisaldub riiklikus koolitustellimuses	Riiklik koolitustellimus, MKM tööjõuvajaduse prognoos aastani 2020	2015-20
1.3.3	Toetatakse sotsiaalhoolduse kompetentsikeskuse loomist Valgamaa Kutseõppekeskuse juurde.	Valgamaa Kutseõppekeskus	Lõuna-Eesti Hooldekeskus, Valga linn, HTM	100 000	Vajab täiendavat kokkulepet. Valga maakonna ja linna arengukava.	2017
1.3.4	Puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsikeskuse edasiarendamine ja tegevuse toetamine.	KOVid	Võrumaa Kutsehariduskeskus	100 000	Võru maakonna arengukava	2015-20
1.3.5	Käivitatakse riigigümnaasiumid Valgas, Võrus ja Põlvas. Toetatakse siseturvalisuse- ja riigikaitsealast õpet Kagu-Eesti üldharidus- ja kutseharidusasutustes.	HTM	KOVid, maavalitsused, õppeasutused, SiM, KM, Päästeamet, PPA	Sisaldub HTM eelarves ja toetusmeetmetes	Seotud kogu koolivõrgu korrastamisega	2015-20
1.4.1	Toetatakse kodude ja ettevõtete varustamist hea kvaliteediga lairiba internetiühendusega Kagu-Eestis, sh hajaasustuspiirkondades.	MKM	KOVid, Leader tegevusgrupid, Eesti Lairiba Arendamise SA	500 000	Elluviimine ja rahastamine Infoühiskonna Arengukava 2014-2020 ja Maaelu Arengukava 2014-2020 kaudu.	2015-2020
1.5.1	Olemasolevate ja kavandatavate üleriiklike meetmete rakendamise puhul kaalutakse võimalusi Kagu-Eesti projektide eelistamiseks.	ministeeriumid		Ei nõua lisavahendeid	Valitsuse tegevusprogramm 2014-15 seab eesmärgi süvendada regionaalpoliitilist aspekti valdkondlikes poliitikates. Üks võimalus on arvestada piirkondlikku põhimõtet projektide hindamiskriteeriumite seadmisel, samuti on võimalik eelistada Kagu-Eesti piirkondade vahelise rahajautuste puhul, kui taotlusvoorud on maakondlikud või piirkondlikud.	2016-20

Jrk nr	Eesmärk/Tegevus	Vastutaja(d)/ Eestvedajad	Osalejad	Eeldatav maksumus (eurot)	Seos muude arengukavadega/märkused	Elluviimise aeg
1.6.1	Alustatakse üle-eestilise energiatõhusa ehitamise kompetentsikeskuse rajamist.	Põlva vallavalitsus, Räpina vallavalitsus	Põlva maavalitsus, SiM	500 000	Vajab täiendavat kokkulepet. Põlvamaa arengukava. Võimalik rahastus SiM regionaalsete kompetentsikeskuste arendamise meetmest, mis töötatakse välja ERAS 2020 alusel. Võiks olla seotud ka traditsioonilise ehitamise ja kohalike ehitusmaterjalide kasutamise kompetentsi arendamise tegevustega.	2016-20
1.7.1	Toetatakse ettevõtete loomist ja arengut, sh loomekeskuste ja loomemajanduskeskuste rajamist piirkonna keskustesse	MKM	SiM, PõM, KOVid	500 000	Elluviimine ja rahastamine Ettevõtluse kasvustrateegia 2014-2020 ja Maaelu arengukava 2014-2020 kaudu. Võimalikud on KOVide toetused oma ettevõtjatele. MKM: starditoetuse taotluse hindamisel hakatakse tõenäoliselt arvestama regionaalset aspekti (antakse eelis maapiirkonnale).	2015-20
1.7.2	Soodustatakse eakate ja erivajaduste inimeste tööhõive suurendamist, sh võimalusel neile sobivate töökohtade loomist.	SoM	Töötukassa, MAKid, KOVid	1 000 000	Sh. töövõimereformiga seotud tegevused	2015-20
1.8.1	Elektri ülekande- ja jaotusvõrkude arendamisel tuleb saavutada senisest suurem kooskõla riigiüleste planeeringutega ning regionaalpoliitiliste eesmärkidega. Elektrivõrkude arendamine ja rajamine peab panustama Eesti regionaalarengusse ja maapiirkondades (sh. Kagu-Eestis) ettevõtluse arendamisse läbi vabade tarbimisvõimsuste kättesaadavuse parandamise üldplaneeringutes ette nähtud tööstuspiirkondades ning elektrivõrguga vajaduspõhiste liitumissoodustuste tegemise Eesti majanduse seisukohalt olulistele elektritarbijatele ning -tootjatele	MKM				2015-20
1.9.1	Soodustatakse ja lihtsustatakse riigile kuuluva maa võõrandamist KOV-dele ettevõtluse, sotsiaalteenuste ja elukohtade arendamiseks. Koostatakse kava, milliseid maatükke omavalitsused oma tegevuseks piirkonna arendamisel vajavad.	RM	Maa-amet, KOVid, maavalitsused	ei nõua lisakulu	Riigivaraseaduse muutmine on töös, et võimaldada riigile kuuluvat kinnisasja otsustuskorras võõrandada ettevõtluskeskkonna arendamiseks KOVile harilikust väärtusest madalama hinna eest	2015-20
1.10.1	Vaadatakse üle ja lihtsustatakse suurte üleriigiliste riigihangete nõudeid, et suurendada kohapealsete väiketootjate eduka osalemise võimalusi, sh kaitseväe, PPA jt hanked.	RM	KM, SiM (PPA, Päästeamet)	ei nõua lisakulu	KM: kulude kokkuhoiu tagamiseks on hankimine tsentraliseeritud ja tõenäoliselt seda funktsiooni kohalikule tasandile tagasi ei tooda. Küll on võimalik tükeldada hankeid regioonipõhiselt just eesmärgiga, et kohalikud ettevõtjad saaksid ühiselt tegutsedes tagada teenust ja selle praktika laiendamist tuleb ka edaspidi kaaluda.	2016-20
2.	Loodus ja eripära. Piirkonna loodusliku ja kultuuripärandi eripära parem kasutamine.					
2.1.1	Toetatakse pärandkultuurile tuginevat ettevõtlust läbi Kagu-Eestis olemasolevatele Leader tegevusgruppide (Piiriveere Liider, Põlvamaa Partnerluskogu, Valgamaa Partnerluskogu ja Võrumaa Partnerluskogu).	PõM	Maavalitsused, Leader tegevusgrupid	1-5 milj (oleneb esitatud projektidest ja nende toetusest)	Maaelu Arengukava 2014-2020	2015-2020

Jrk nr	Eesmärk/Tegevus	Vastutaja(d)/ Eestvedajad	Osalejad	Eeldatav maksumus (eurot)	Seos muude arengukavadega/märkused	Elluviimise aeg
2.1.2	Kaalutakse vajadust käivitada Vana-Võromaa Uma programm ja Mulgimaa arenguprogramm, et toetada pärandkultuuriettevõtlusega seotud tegevusi, mis olemasolevatest toetusmeetmetest ei ole abikõlblikud.	SiM	Võru Instituut, Setomaa Valdade Liit, Seto Instituut, Mulgi Kultuuri Instituut	500 000	ERAS 2020 näeb ette kohalikke omanäolisi ressursse ja kultuuripärandit väärindava arendustegevuse edendamist. 2015. aastal jätkub Setomaa arengu programm.	2015-17
2.2.1	Soodustatakse ja lihtsustatakse omatoodetud toidu müüki piirkonnas, kui müük on marginaalne, kohaliku ulatusega ja piiratud (näit turismitaludes, kohalikes toidukohtades) ning lihtsustatakse nõudeid kohalikele väiketootjatele traditsiooniliste väiketootmise meetodite kasutamiseks (suitsuliha, koduõlu, hansa jms valmistamine).	PõM	Tootjate organisatsioonid, LEADER tegevusgrupid	ei nõua lisakulu		2015-20
2.3.1	Riikliku turismiarenduskava rakendamiseks Kagu-Eestis viiakse ellu Lõuna-Eesti turismi arendamise 2014-20.a. arenguplaanis ettenähtud tegevused.	MKM	SA Lõuna-Eesti Turism	1 000 000	Vahendid planeeritakse riikliku Turismiarenduskava 2014-2020 kaudu.	2015-20
2.3.2	Arendatakse Värskas unikaalset kuurordipotentsiaali.	Värskas vallavalitsus	MKM, Põlva maavalitsus, ettevõtjad	1 000 000 (oleneb esitatavatest projektidest ja nende toetusest)	Põlvamaa arengukava, allikaks erinevad fondid, ettevõtjate ja KOV vahendid.	2015-20
2.3.3	Jätkatakse ajaloolise Postitee ala mitmekülgset väljaarendamist.	KOVid	MKM, Maanteeamet, KOV liidud, maavalitsused, KuM, MTÜ Postitee	1 000 000 (oleneb esitatavatest projektidest ja nende toetusest)	Eesti üheks ilusamaks teeks nimetatud Postitee (vana Tartu-Võru maantee) ala kulgeb Põlva, Võru ja Tartu maakondades, mistõttu vajab piirkonna terviklikuks arendamiseks maakondadelele vaadet. Seal asuvad Maanteeameti hallatav Eesti Maanteemuuseum ja KuM alluvuses Põlva Talurahvamuuseum.	2015-20
2.3.4	Arendatakse turismimagnetitena Valga militaarset teemaparki ja selle ümbruse militaarobjekte.	Valga linnavalitsus	KM, KuM, MKM	300 000	KM valmis jätkuvalt toetama vastavalt kehtivale toetuste korrale ning projektipõhiselt. Ideaalvariandina näeb KM erinevaid kohalikke militaarmuuseumide ühe sihtasutuse katuse all, mis aitaks lihtsustada suhtlemist muuhulgas toetuste osas läbirääkimistel. Turismi arendamise tegevus.	2015-20
2.3.5	Tehvandi / Kääriku Spordikeskus arendatakse välja kaasaegseks treeningkeskuseks.	KuM	Tehvandi SA, Otepää vald	1 000 000	Spordi valdkonnas on Kultuuriministeeriumi üheks prioriteediks lisavahendite taotlemisel SA-ga Tehvandi Spordikeskus liitunud Kääriku Spordikeskuse väljaarendamine kaasaegseks treeningkeskuseks.	2015-20
2.3.6	Toetatakse ajaloolise palverännuteega Pirita kloostri Vastseliina piiskopilinnuse seonduvaid tegevusi.	SiM	KOVid, MTÜd	50 000	Palverännutee kohta: http://www.palverand.ee/	2015-20
2.3.7	Võru linna ajaloolise telje (Roosisaare muinasasulast Seminari väljakuni) edasiarendamine sh endise keskväljaku taastamine.	Võru linnavalitsus		1 000 000	Võru linna arengukava	2015-20
2.4.1	Jätkatakse kultuuriruumide programmide rakendamist.	KuM	Rahvakultuuri Keskus, Võru Instituut, Setomaa Valdade Liit, Seto Instituut, Mulgi Kultuuri Instituut	ca 2 500 000	Kultuuriministeerium jätkab süsteemselt kultuuriruumide programmide rakendamist (Setomaa kultuuriprogramm 2014-2018, Mulgimaa kultuuriprogramm 2014-2017, Vana Võrumaa kultuuriprogramm 2014-2017) arvestusega, et programmide nimetustes kajastuvad aastad näitavad vahetevaheliste tegemise ning uute prioriteetide seadmise aastaid. Kolme programmi kogumaht kokku on 2015. aastal 407 956 eurot.	2016-20

Jrk nr	Eesmärk/Tegevus	Vastutaja(d)/ Eestvedajad	Osalejad	Eeldatav maksumus (eurot)	Seos muude arengukavadega/märkused	Elluviimise aeg
2.4.2	Viiakse läbi eesti keele piirkondlike erikujude (võru, setu, mulgi) ja kultuuri õpetamist vastavate piirkondade haridust andvates organisatsioonides ning omakeelseid keelepasa rühmi lastaias ja -hoius ning leitakse selleks vajalik lisarahastus. Eesti keele piirkondlike erikujude säilitamiseks kasutatakse lõimitud aine ja keeleõpet (LAK meetodit).	Võru Instituut, Seto Instituut, Mulgi Kultuuri Instituut	HTM, KOVid, KuM, haridusasutused	300 000	Arvestatud ca 50 000 eurot lisaraha aastas. Vana Võromaa, Setomaa ja Mulgi kultuuriprogrammid, KOVide panus oma koolides/lasteaedades.	2015-2020
2.5.1	Kohaliku taastuva ressursi kasutuseks energia tootmisel arendatakse Setomaal välja hajaenergia pilootala.	Setomaa Valdade Liit	MTÜ Piiriäärne Energiaarendus	500 000	Vajab täiendavat kokkulepet. Hajaasustusse sobivate uuenduslike energiatehnoloogiate kasutuselevõtu edendamine. Pilootprogrammi käivitamine koostöös Setomaa Valdade Liidu, MTÜ PEA ja MKM-iga. Igal aastal investeeritakse programmi raames piirkonda	2015-20
2.6.1	Arendatakse piirkonna mainekujundust nii tervikuna, maakondlikult kui arvestades, et Kagu-Eestis on mitu eriilmelist administratiivpiiridega mitte alati kattuvat osa, mida on otstarbekas eraldi turundada: Vana-Võromaa, Setomaa ja Mulgimaa kui pärimuskultuuri piirkonnad, piirilinn Valga, spordipiirkond Otepää.	Maavalitsused	KuM, Võru Instituut, Setomaa Valdade Liit, Seto Instituut, Mulgi Kultuuri Instituut, SA Lõuna-Eesti Turism, KOVid, MAKid	300 000	Vajadusel (näit. kultuuriruumide puhul) teha maakondadelele koostööd.	2015-20
2.6.2	Kaalutakse tunnuslause "Rohelisem elu" laiendamist Põlvamaalt kogu Kagu-Eestile.	Maavalitsused	KOVid	ei vaja otsest lisarahastust		2016-20
2.7.1	Uute keskkonnapiirangute seadmisel arvestatakse loodusväärtuste kõrval samaväärselt ka kohalike elanike igapäevaelu vajadustega, toimub seatud piirangute ülevaatamine, kus see on võimalik ja õiglane kompenseerimine (sihtkaitse- ja piiranguvõõndites nagu Haanja ja Otepää looduspark jne).	KKM	KOVid, Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon, PõM	ei vaja otsest lisarahastust	Aastatepikkune teema KKM ja kohalike vahel näit Haanja looduspargis uute sihtkaitsevõõndite tegemisel; Maaelu arengukava NATURA 2000 alade hüvitusmeetmed põllumaale ja erametsamaale.	2015-20
2.7.2	Uute muinsuskaitse piirangute seadmisel püütakse leida kompromissid kohalike elanike igapäevaelu ning piirkonna ettevõtluse vajaduste ning muinsusväärtuste kaitse vahel.	KuM		ei vaja otsest lisarahastust		2016-20
2.8.1	Parandatakse piirkonna toimijate ühisprojektidena Kagu-Eesti piirkonna Hargla, Kolga, Peeli, Punaoja, Pärlijõe ja Vaidava jõgede ning Murati, Kõstrejärve ja Kirikumäe järve kesist seisundit, samuti teiste mitteheas seisundis veekogude seisundit.	KeM	KOVid, Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon, MTÜd, kohalikud elanikud	Rahastus KIKi kaudu meetmetest, sõltub esitatud projektidest	Saastunud alade ja veekogude korrastamise meede. Veevaldkonna prioriteedid ning olukorra ülevaade on täpsemalt kirjeldatud kehtivas Koiva ja Ida-Eesti vesikondade veemajanduskavades. KeM on alustanud veemajanduskavade ja meetmeprogrammide (sh Koiva ja Ida-Eesti vesikonna) ajakohastamisega, kavad valmivad 2015. a lõpuks.	2015-20
2.8.2	Korrastatakse kaevandamisega rikutud ja mahajäetud ehitusmaavarade karjäärid.	KeM	KOVid, Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon	KIKi meetmetest	Saastunud alade ja veekogude korrastamise meede. 2013. a suvel tehti Kagu-Eestis kaevandamisega rikutud ja mahajäetud ehitusmaavarade karjääride revisjon, mille tulemusena kaardistati korrastamist vajavad mahajäetud karjäärid Põlva, Valga, Võru maakondades.	2016-20
3.	Paremad ühendused. Koostöö ülepiiri regioonidega.					

Jrk nr	Eesmärk/Tegevus	Vastutaja(d)/ Eestvedajad	Osalejad	Eeldatav maksumus (eurot)	Seos muude arengukavadega/märkused	Elluviimise aeg
3.1.1	Otsitakse võimalusi suurendada märgatavalt mustkatttega tolmuwabade teede osakaalu Kagu-Eesti maakondades, et jõuda selles osas teiste maakondadega võrreldavale tasemele. Korrastatakse teed piirkonnale oluliste ettevõtete juurde juhtumipõhiselt.	MKM (Maanteeamet)	KOVid	6 000 000 (arvestusega 1 milj täiendavaid vahendeid aastas)	Vajab täiendavat kokkulepet. Riiklik teehoiukava, programm "Teed tolmuwabaks aastaks 2030". Maanteeameti andmetel on Põlva maakonnas 1165 km-st riigimaanteedest 614 km kruusateid, Valga maakonnas 1115 km-st 576 km kruusateid ja 17 km pinnasteid, Võru maakonnas 1254 km-st 595 km kruusateid. 2015-2018 on praeguste plaanide kohaselt kavas Põlvamaale ehitada juurde 84 km, Valgamaale 47 km, Võrumaale 15 km katteid.	2015-20
3.1.2	Eraldatakse sihtotstarbelised täiendavad toetused piiriäärsete valdade avalikult kasutatavate kohalike teede hoiuks lisaks KOV teede hoiuks tavakorras ettenähtud vahenditele.	VV	KOVid	400 000	VV korralduste alusel, ka seni toimunud analoogse tegevuse jätkamine vähemalt viie Kagu-Eesti piiriäärse omavalitsusüksuse avalikult kasutatavate kohalike teede osas. Osa ka laiemast eesmärgist piiriäärsete inimeste paremaks kaasamiseks Eesti julgeoleku tagamisse (p 4.8).	2015-20
3.2.1	Kaalutakse Kagu-Eesti (või Lõuna-Eesti) piirkonna ühise ühistranspordikeskuse loomist.	KOV liidud	MKM, omavalitsused, Maanteeamet, maavalitsused, SiM	50 000	Transpordi arengukava 2014-20: Maakonna piire ületava kaasaegse regionaalse liinivõrgu kujundamiseks viiakse bussiliikluse korraldus aastaks 2020 eri maakondi hõlmavatesse piirkondlikesse ühistranspordikeskustesse (ÜTK). Piirkondades, kus ÜTK-sid ei teki, võtab regionaalse bussiliikluse korraldamise funktsiooni Maanteeamet.	2015-20
3.2.2	Parandatakse piirkonnasisest ühistranspordiga liikumisvõimalust, sealhulgas maakonnakeskuste vahel, välditakse piirkonnale oluliste kaugbussiliinide sulgemist.	Maavalitsused	Maanteeamet, KOV liidud, MKM	1 000 000	Transpordi arengukava 2014-2020: kaugbussiliikluse toetamises võidakse erandeid teha juhul, kui olulist ühendust enam kommertsalustel käigus hoida ei saa. Eelkõige peaks seda võimalust rakendama juhul, kui bussiliin on vajalik regionaalse liikumisvõimaluse tagamiseks.	2015-20
3.3.1	Parandatakse liikumisvõimalusi ja koostööd Eesti-Läti piiriüleses suhtluses inimeste, ettevõtete ja avalike teenuste osutajate vahel. Likvideeritakse piiriüleste teenuste osutamist ja kasutamist takistavaid ametkondlikke ja juriidilisi barjääre, sh päästetööalane koostöö ja kiirema abi saamise põhimõtte sõltumata riigipiirist (ennekõike Lätiga, kuid pikemas perspektiivis ka Venemaaga).	VM, Põlva, Valga, Võru maavalitsus	MTA, Valga linnavalitsus, Päästeamet	ei nõua otsest lisakulu		2015-20
3.3.2	Arendatakse Läti-Eesti ühist turismi külastuskeskust Valgas piiri vahetus läheduses, samuti MTÜ Läti-Eesti Instituudi arendustegevust.	Valga linnavalitsus	EAS	100 000	Külastuskeskuse arendamise vahendid planeeritakse riikliku turismi arengukava 2014-2020 kaudu.	2015-20
3.3.3	Parandatakse võimaluste piires liikumisvõimalusi ja koostööd Eesti-Vene piiriüleses suhtluses.	VM	SIM, MTA	ei eelda olulist lisakulu		2015-20
3.3.4	Jätkatakse viisakoordinaatori tegevuse toetamist.	SiM		120 000		2015-20

Jrk nr	Eesmärk/Tegevus	Vastutaja(d)/Eestvedajad	Osalejad	Eeldatav maksumus (eurot)	Seos muude arengukavadega/märkused	Elluviimise aeg
3.3.5	Korrastatakse rahvusvahelise Pihkva-Riia tee Eesti Vabariigi territooriumile jääv teelõik ja selle ümbrus ning otsitakse võimalusi koostöös Läti Vabariigi ametkondadega tee korrastamiseks täies pikkuses.	MKM	KOVid, VM	1 000 000	Riia-Pihkva mnt kilomeetrid 195,5-208,8 on rekonstrueerimise nimekirjas ja kavas teostada 2018 aastal.	2018-20
3.3.6	Käivitatakse Petseri seto maja kui ülepiiriline ettevõtlusinfo- ja kultuurikeskus, et arendada majandus-, kultuuri- ja hariduskoostööd.	Setomaa Valdade Liit	MKM, KuM, VM, SiM, HTM	90 000	Petseri seto maja valmis EST-LAT-RUS 2007-2013 programmi toel.	2015-20
4.	Parem elukeskkond. Kaasaegne haldus. Turvalisus					
4.1.1	Ühendatakse kolme maakonna üleselt kompetents tegevusteks, mida on mõistlik teha koos või kogu piirkonna üleselt, näiteks seaduste mõju analüüsimiseks piirkonnale jne.	Maavalitsused	SiM, KOV liidud	ei nõua otsesest lisakulu		2015-20
4.2.1	5% töökohti riigi ametkondades luuakse kaugtöökohtadena Kagu-Eestisse.	Vabariigi valitsus/kõik ministeeriumid	maavalitsused	Nõuab täiendavat analüüsi	Võimaldatakse inimestel, kellel on vastav soov ja side Kagu-Eestiga, teha tööd distantsilt, kasutades kaasaegseid tehnilisi lahendusi ja riigil olemasolevat kontoripinda	2015-20
4.2.2	Kaalutakse selliste riigiasutuste või nende allüksuste toomise võimalust Kagu-Eestisse, mille töö ei sõltu kontori asukohast.	Vabariigi valitsus/kõik ministeeriumid		Oleneb konkreetsetest kokkulepetest	Muuhulgas näeb ERAS 2014-2020 ja "Eesti julgeolekupoliitika alused" ette riigistruktuuride paiknemisel piirkondlike eripäradega arvestamist.	2015-20
4.2.3	Riigiasutuste struktuursete ümberkorralduste käigus säilitatakse kindel hulk asutuse töökohti ja funktsioone Kagu-Eestis.	Vabariigi valitsus/kõik ministeeriumid		ei nõua otsesest lisakulu		2015-20
4.2.3	Suurendatakse võimalusel Luhamaa ja Koidula piiril töötavate piirkonna inimeste osakaalu, luues tingimusi kandidaatide leidmiseks, kelle elukoht on piiri lähedal.	SiM (PPA), RM (MTA)	KOVid	ei nõua lisakulu		2015-20
4.3.1	Omavalitsuslikust killustatusest tuleneva piirkondliku haldus- ja arendusvõimekuse kitsaskohtade ületamiseks soodustatakse KOV koostööd ja ühinemist. Jätkatakse ühineda soovivate omavalitsuste toetamist ja nende nõustamist ekspertide poolt riiklikest vahenditest. Luuakse omavalitsuste koostööle suunamise mehhanismid koos riiklike rahastusvõimalustega	SiM	KOV liidud, maavalitsused	150 000	KOV üksuste ühinemise soodustamise seadus, Riigireformi kavad.	2015-20
4.4.1	Kagu-Eesti maakonnakeskustes kujundatakse tänaste maavalitsuste või muude riigiasutuste baasil teenuspunktid põhimõttel, et inimene saab võimalikult kõik vajaliku suhtlemisel riigiasutustega ja ka kohalike omavalitsustega ühes kohas algatatud/tehtud.	SiM	SiM, muud ministeeriumid, maavalitsused	200 000	Mingeid teenuseid võiks pakkuda ka piirivalvekordonite baasil Värskas, Saatses, Piusal, Luhamaal ning piiripunktides.	2015-20
4.5.1	Luuakse riiklik lisagarantii eluasemelaenudele peredele, kes Kagu-Eestis elavad või sinna elama asuvad.	MKM	RM, Kredex	500 000	Vajab täiendavat kokkulepet. Kuna mõeldud on lisagarantiid, mis tõenäoliselt olulisel määral ei rakendu, ei kujune kulu suureks võrreldes saavutatava efektiga.	2015-20
4.5.2	Arendatakse korterite üüriturgu turutõrkega kohtades.	MKM	KOVid	500 000	Vajab täiendavat kokkulepet. Sh MKM kujundatavate toetuskeemide kaudu ENMAK (energiamaajanduse arengukava) alusel energiasäästliku	2015-20

Jrk nr	Eesmärk/Tegevus	Vastutaja(d)/ Eestvedajad	Osalejad	Eeldatav maksumus (eurot)	Seos muude arengukavadega/märkused	Elluviimise aeg
4.5.3	Aidatakse kaasa maale elama kutsumise algatuse jätkumisele, sh toetatakse iga-aastase maale elama kutsuva messi korraldamist.	SiM	MAKid, KOVid, Võrumaa Arenguagentuur	200 000		2015-20
4.5.4	Kaalutakse muuta hajaasustuse programmis Kagu-Eesti osas kohustuslikust soovitavaks jooksva aasta algusest kehtiva sissekirjutuse ja peres vähemalt ühe alla 18-aastase lapse nõue.	SiM		ei nõua lisakulu	Hajaasustuse programmi rakendatakse Eesti regionaalarengu strateegia 2014-2020 alusel.	2015-20
4.5.5	Kagu-Eesti maakonnakeskuste tugevdamine. Täiendavad toetused ainult keskuses pakutavatele teenustele, kus enamus kulust jääb maakonnakeskuste kanda.	KOVid	KOV liidud, RM, SIM	oleneb täiendavatest riiklikest kokkulepetest ja piirkondlikest arendusotsustest	Vajab ka täiendavaid kokkuleppeid. Tegevuste rahastamisvõimalused mh Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise jt. 2014-2020.a Ühtekuuluvuspoliitika fondide meetmete raames.	2016-20
4.6.1	Käivitatakse meede mahajäetud elamute lammutamiseks.	MKM	KOVid, Kredex	kuni 700 000	Mahajäetud elamute lammutamise osas finantseeritakse riigieelarvest läbi Kredexi. Meetme eesmärgiks on lammutuskulude toetamise abil aidata kohalikke omavalitsusi hävitada kasutuskõlbmatuid elamuid, mis on muutunud ebaestetiiliseks, varisemis- või tuleohtlikuks ning mille renoveerimine on ebaotstarbekas. Meetme alla käivad kõik hooned, mille kasutamise otstarve on elamu	2015-20
4.6.2	Maastikupilti kahjustavate ja kasutusest väljalangenud ehitiste lammutamine.	KKM	KOVid, KIK	500 000	Elluviija Keskkonnainvesteeringute Keskus. Toetatakse kohaliku omavalitsuse hinnangul maastikupilti kahjustava lagunenud ja kasutusest väljalangenud põllumajandus-, tööstus- või militaarehitise (mitteeluhoonete) lammutamist ja sellest tekkinud jäätmete käitlemist, sealhulgas taaskasutuse ja ringlussevõtu soodustamist ja maa-ala koristamist.	2015-20
4.7.1	Täiendava rahastuse saamisel viiakse läbi tuleohtu vähendavaid ja tules hukkumisi ennetavaid tegevusi (sh konkreetsete isikute, leibkondade või kogukondadega seotud probleemide lahendamisele suunatud tegevused, mis vajavad lisaks riiklikule ennetustööle täiendavat toetamist), uppumissurmasid ja vigastussurmasid vähendavaid ennetavaid tegevusi.	SIM (Päästeamet)	KOVid	600 000 (aastane maksumus hinnanguliselt 100 000)	Tegevusele ei ole eelarvet planeeritud ja vajab täiendavateks vahenditeks rahastusotsust. Üldeesmärgid (tules hukkunute ja õnnetuste vähendamine) on kajastatud nii VAAK-s kui koostatavas STAK-s, rahastamise korral vajab täiendavat tegevusplaani. 2013. aastal oli 2 Kagu-Eesti maakonda	2015-20
4.7.2	Arvestada ruumilise planeerimise protsessis hädaolukorra riskianalüüside ning piirkondlike riskidega, eesmärgiga tagada turvalisem elukeskkond. Turvalise elukeskkonna loomisel on oluline võtta lisaks keskkonnamõjudele arvesse ka mõjusid inimeste elule ja tervisele ning elutähtsatele teenustele.	SIM	Maavalitsused, KOV-id			2015-20

Jrk nr	Eesmärk/Tegevus	Vastutaja(d)/ Eestvedajad	Osalejad	Eeldatav maksumus (eurot)	Seos muude arengukavadega/märkused	Elluviimise aeg
4.8.1	Toetatakse piiriäärsete alade elanike kaasamist turvalisuse tagamiseks kaitseliitlaste, vabatahtlike päästjate ja merepäästjate, abipolitseinike ja piirivalve vabatahtlike abistajatena.	SiM (Päästeamet, PPA)	KOVid	300 000		2015-20
4.8.2	Toetatakse avalikesse kohtadesse videovalve kaamerate paigaldamist koostöös omavalitsustega.	KOV	SIM			2015-20
4.9.1	Reorganiseeritakse Tilsa Lastekodu, ehitatakse kaks uut paarisperemaja, mis antakse üle Põlvamaal asuvale Laheda vallale ning ehitatakse Valga linnas asuvale Valga Lastekodule Kurepesa üks paarisperemaja.	SoM	KOVid	ca 2,1 milj	Tilsa Lastekodu reorganiseeritakse Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest (maksumus 1,44 miljonit eurot) ning Valga Kurepesa peremaja ehitatakse Eesti-Šveitsi Koostööprogrammi vahenditest (maksumuse prognoos 863 671,56 CHF, eurodes eelarve ca 680 000 – 700 000 EUR; summast 85% on Šveitsi toetus ja 15% SoM kaasfinantseering).	2015-20
4.9.2	Intellektipuudega lastele kompleksse keskuse rajamine (Võru Järve kooli laiendus erinevate täiendavate sotsiaalsete teenuste pakkumiseks). Intellektipuudega noortele ja täiskasvanutele kogukondliku elukeskkonna rajamine Võrumaale (Meiela).	KOV	SoM, maavalitsused	ca 2 000 000 (oleneb esitatavatest projektidest)	Sotsiaalministeerium peab ka vajalikuks	2015-20